

VENDIM
Nr.45, datë 26.12.2007

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Gjergj Sauli	anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	anëtar i “ “
Kristofor Peçi	anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	anëtar i “ “
Petrit Plloçi	anëtar i “ “
Sokol Sadushi	anëtar i “ “
Sokol Berberi	anëtar i “ “
Kujtim Puto	anëtar i “ “

me sekretare Brunilda Bara, në datë 16.10.2007, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.43 Akti, që i përket:

KËRKUES: GJYKATA E RRETHIT GJYQËSOR SKRAPAR.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. KUVENDI I SHQIPËRISË, përfaqësuar nga Lulzim Lelçaj, me autorizim.

2. KËSHILLI I MINISTRAVE, përfaqësuar nga Enkelejd Alibeaj, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i nenit 17 pika 3 të ligjit nr.9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, të ndryshuar.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Skrapar, duke u bazuar në nenin 145/2 të Kushtetutës, ka pezulluar shqyrtimin e kërkesës së kërkuarit S.H. për njohjen e faktit juridik të pronësisë dhe i ka kërkuar Gjykatës Kushtetuese shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të nenit 17/3 të ligjit nr.9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, ndryshuar me ligjin nr.9583, datë 17.7.2006, që ndalon Agjencinë e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave të trajtojë kërkesat që mbështeten vetëm në vendimet gjyqësore të vërtetimit të faktit juridik të pronësisë, duke parashtruar si më poshtë:

- Nenet 388 e vijues të Kodit të Procedurës Civile, vërtetimin e një fakti juridik e kushtëzojnë me interesin e veçantë që duhet të ketë kërkuari;

- Neni 17/3 i ligjit “Për kthimin dhe kompensimin e pronës” nuk lejon vërtetimin e faktit të pronësisë me vendim gjykate, sepse prona nuk mund të kthehet vetëm me këto vendime.

Subjektet e interesuara kanë parashtruar:

- Dispozita e kundërshtuar për antikushtetutshmëri nuk ka lidhje të drejtpërdrejtë me zgjidhjen konkrete të çështjes;

- Gjykata e rrethit gjyqësor, mund të pezullonte gjykimin dhe të kërkonte në Gjykatën Kushtetuese antikushtetutshmërinë e nenit 17/3 të ligjit “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, vetëm pasi Agjencia e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave t’i kthente përgjigje për mospranimin e kërkesës.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Kujtim Puton, përfaqësuesit e subjekteve të interesuara dhe pasi bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Qytetari S.H. ka kërkuar në ish-Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Skrapar njohjen e faktit juridik të pronësisë së tij të para vitit 1945, mbi një sipërfaqe prej 120 ha pyje e kullotë, në fshatin Vërzhezhë të Komunës Qendër Skrapar. Meqenëse mungonin dokumentet e pronësisë, kërkesën ai e bazon në nenin 388 të Kodit të Procedurës Civile, që ka të bëjë me vërtetimet gjyqësore të fakteve.

Bazuar në nenet 388 e 389/1 të Kodit të Procedurës Civile, gjykata e rrethit gjyqësor arsyeton se për vërtetimin e faktit juridik, është e domosdoshme që paditësi të tregojë interes për vërtetimin

gjyqësisht të këtij fakti. Ky interes, pra kthimi i pronës nga Agjencia e Kthimit dhe Kompensimit të Pronës, nuk mund të arrihet dhe, si rrjedhojë, gjykata nuk mund të vërtetojë faktin e pronësisë përderisa neni 17/3 i ligjit nr.9235, datë 27.7.2006 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, i ndryshuar, ndalon Agjencinë e mësipërme të trajtojë kërkesat për njohje dhe kthim pronësie, kur mbështeten vetëm në vendimet gjyqësore të vërtetimit të faktit juridik, sipas nenit 388 të Kodit të Procedurës Civile.

Duke u nisur nga rregulli i mësipërm gjykata e rrethit gjyqësor, bazuar në nenin 145/2 të Kushtetutës, ka pezulluar shqyrtimin e çështjes për vërtetimin e faktit të pronësisë dhe i ka kërkuar Gjykatës Kushtetuese të shprehet për papajtueshmërinë me Kushtetutën të nenit 17/3 të ligjit “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”.

Në çështjen në shqyrtim, Gjykata Kushtetuese çmon se duhet të shqyrtojë paraprakisht problemet që kanë të bëjnë me aspektin procedural të kërkesës e pikërisht për lidhjen midis dispozitës së kundërshtuar dhe objektit të çështjes për gjykim në gjykatën e rrethit.

Neni 145/2 i Kushtetutës e kushtëzon vënien në lëvizje të Gjykatës Kushtetuese nga gjyqtarët e sistemit gjyqësor, vetëm për rastet e lidhjes së drejtpërdrejtë midis çështjes objekt shqyrtimi gjyqësor dhe ligjit që kundërshtohet dhe u ka dhënë të drejtë atyre të vënë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese jo për çdo ligj, por vetëm për ato ligje që ata duhet të zbatojnë për zgjidhjen e çështjes. Ky kushtëzim është shprehur dhe në nenin 68 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, në të cilin përcaktohet se e drejta e mësipërme e gjyqtarëve kërkon jo vetëm vlerësimin prej tyre që ligji të jetë antikushtetues, por të ketë dhe lidhje të drejtpërdrejtë midis ligjit që kundërshtohet dhe zgjidhjes së çështjes konkrete.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Skrapar kërkon shfuqizimin e nenit 17, pika 3 të ligjit “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, sipas të cilit Agjencisë së Kthimit dhe Kompensimit të Pronave i ndalohet të trajtojë kërkesat e ish-pronarëve, nëse i mbështesin pretendimet e tyre për pronësi vetëm në një vendim gjyqësor për vërtetimin e këtij fakti, në kuptim të nenit 388 të Kodit të Procedurës Civile. Kjo do të thotë se, Agjencisë së Kthimit dhe Kompensimit të Pronave dhe jo gjykatës, i ndalohet t’i trajtojë këto kërkesa individuale pa qenë të mbështetura në dokumente të tjera shkresore. Nga ana tjetër, ky rregullim i dispozitës objekt shqyrtimi nuk e pengon individin t’i drejtohet gjykatës për të shqyrtuar kërkesën për vërtetim fakti të pronësisë. Duke qëndruar çështja si më sipër, Gjykata Kushtetuese arriti në përfundimin se mungon lidhja e drejtpërdrejtë midis zgjidhjes së çështjes konkrete dhe ligjit që kundërshtohet për antikushtetutshmëri. Si rrjedhojë, çështja nuk mund të bëhet objekt shqyrtimi në Gjykatën Kushtetuese.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: V.Kristo (kryetar), F.Abdiu, Xh.Zaganjori, K.Peçi, S.Berberi, S.Sadushi.

Anëtarë kundër: Gj.Sauli, K.Puto, P.Plloçi.

MENDIMI I PAKICËS

Nuk jemi dakord me mendimin e shumicës për rrëzimin e kërkesës së ish-Gjykatës së Rrethit Skrapar, sepse kjo e fundit legjitimohet të vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese për shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të nenit 17/3 të ligjit nr.9235, datë 29.7.2004 “Për Kthimin dhe

Kompensimin e Pronës”, të ndryshuar.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Skrapar, bazuar në nenin 388 e vijues të Kodit të Procedurës Civile, ka pranuar për shqyrtim kërkesën e një qytetari me objekt vërtetimin e ish-pronësisë mbi një sipërfaqe toke, për të cilën nuk kishte dokumente pronësie. Dispozitat e lartpërmendura të Kodit të Procedurës Civile kushtëzojnë pranimin e kërkesës me vërtetimin e interesit të tij për këtë çështje d.m.th. me lindjen, ndryshimin ose shuarjen e të drejtave dhe detyrimeve personale ose pasurore. Në zbatim të këtyre kërkesave, qytetari në gjykatën e rrethit ka dëshmuar se vërtetimi i mësipërm i faktit të pronësisë i nevojitet për të kërkuar kthimin e kësaj prone nga Agjencia e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave. Por, pavarësisht nga sa më sipër, vetë neni 17/3 i ligjit nr.9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, i ndryshuar, e ndalon Agjencinë t’u kthejë pronat ish-pronarëve, në rastet kur pretendimet e tyre për pronësi i mbështesin vetëm në vendimet gjyqësore të vërtetimit të faktit. Në këto kushte gjykata, për të vërtetuar interesin në kuptim të nenit 338 të Kodit të Procedurës Civile, është e detyruar të verifikojë lidhjen që ekziston midis kërkesës për vërtetim fakti dhe ligjit për kthimin dhe kompensimin e pronës, lidhje kjo që është e drejtpërdrejtë në kuptim të nenit 68 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për Organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

Duke u nisur nga sa më sipër, në kundërshtim me qëndrimin e shumicës, jemi të mendimit që dispozita objekt shqyrtimi, nëse vjen në kundërshtim me Kushtetutën, e cenon të drejtën e aksesit në gjykatë të individëve dhe e bën procesin gjyqësor për vërtetimin e faktit juridik të pronës të parregullt në kuptimin kushtetues. Prandaj, gjykata e sistemit gjyqësor legjitimohet ta vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese dhe kjo e fundit ka juridiksion për ta shqyrtuar kërkesën e asaj gjykate për shfuqizimin e nenit 17/3 të ligjit nr.9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, i ndryshuar.

Anëtarë: Gj.Sauli, K.Puto, P.Plloçi.